

Трговина робом с иностранством

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјељење услужних статистика
1.3.	Контакт особа	мр Сања Стојчевић Увалић
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник за статистику робне размјена са иностранством
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	sanja.stojcevic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 753
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	10.10.2022.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	10.10.2022.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	10.10.2022.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Објављују се апсолутне вриједности у KM, EUR и USD за:

- Извоз, увоз, салдо робне размјене – укупно и по мјесецима
- Вриједности извоза и увоза према економској намјени (ГИГ),
- Вриједности извоза и увоза према Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК - рев.4),
- Вриједности извоза и увоза према Класификацији дјелатности (КД рев.2),
- Вриједности извоза и увоза према статистичким процедурама,
- Вриједности извоза и увоза према земљи поријекла односно одредишта,
- Вриједности извоза и увоза према економским групацијама земаља,
- Вриједности извоза и увоза по производима (према Хармонизованом систему)

Објављују се и индекси:

- Мјесечни индекс, који показује промјене вриједности у текућем мјесецу у односу на претходни мјесец,
- Кумулативни индекс, који показује промјене вриједности у одређеном периоду текуће године у односу на исти период претходне године,
- Годишњи индекс, који показује промјене вриједности у текућој години у односу на претходну годину.

3.2. Систем класификација

- ~ Класификација дјелатности БиХ 2010 (која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.) - према подручјима и областима,
- ~ Стандардна међународна трговинска класификација (СМТК рев. 4) - према секторима и одсјецима,
- ~ Царинска тарифа БиХ (Хармонизовани систем) - према секторима,
- ~ Главне индустријске групе према економској намјени, односно крајњој потрошњи производа, ГИГ 2010,
- ~ Геономенклатура ЕУ ISO - алфа-нумеричком систем класификације земаља

3.3. Обухваћени сектор

Истраживање обухвата све секторе СМТК рев. 4; те подручјима А,В,С,Д,Е,Ј,М,Р Класификација дјелатности БиХ 2010

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Извоз роба: размјена роба које иду из Републике Српске у друге земље.

Увоз роба: размјена роба које улазе у Републику Српску из других земаља.

Производи: сва покретна и физичка добра.

Земља партнер: када је у питању извоз, трговински партнер је земља крајње дестинације робе, а када је у питању увоз, трговински партнер је земља поријекла робе.

Извозне вриједности: обрачунавају се према ФОБ паритету.

ФОБ (Franco on Board) паритет: подразумева да се фактурна вриједност умањује за транспортне трошкове и друге трошкове од границе Босне и Херцеговине до мјеста испоруке у иностранству, уколико је уговорено да се испорука робе врши у иностранству. Уколико је уговорено да се испорука робе врши у земљи, фактурна вриједност се увећава за трошкове настале од мјеста испоруке до границе Босне и Херцеговине.

Увозне вриједности: обрачунавају се према ЦИФ паритету.

ЦИФ (Cost, Insurance and Feight) паритет: подразумева да се фактурна вриједност увећава за трошкове транспорта и друге трошкове од мјеста испоруке до границе Босне и Херцеговине, уколико је уговорено да се роба испоручује у иностранству. Уколико је уговорено да се роба испоручује у земљи, фактурна вриједност се умањује за трошкове настале од границе Босне и Херцеговине до мјеста испоруке у земљи.

3.5. Статистичка јединица

Јединица посматрања статистике робног промета са иностранством је увоз и извоз робе који се односи на пословне субјекте са сједиштем у Републици Српској.

Из укупне вриједности увоза и извоза искључен је увоз и извоз остварен од стране физичких лица. Свака робна испорука која се обавља у оквиру извоза и увоза робе, је хомогена према врсти производа, земљи поријекла, одредишту, начину плаћања и моменту преласка границе.

Робе у транзиту и привремени извоз и увоз не укључују се у статистику спољне трговине.

3.6. Статистичка популација

Статистичко истраживање трговина робом Републике Српске са иностранством обухвата сав промет робе која се извози и која се увозу у Републику Српску, а која је хомогена према врсти производа, земљи поријекла, одредишту, начину плаћања и моменту преласка границе. У складу са европским стандардима, подаци се обухватају према систему специјалне трговине. Систем специјалне трговине подразумијева редован извоз и увоз, као и извоз и увоз на основу процеса оплемењивања тј. обраде и дораде, док се искључује привремени извоз и увоз.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

Подаци о кретањима робне размјене Републике Српске са иностранством прикупљају се и објављују од 2003. године.

3.9. Базни период

Исти период претходне године.

4. Јединица мјере

У статистици Робне размјене Републике Српске са иностранством подаци су приказани у КМ, EUR и USD. Подаци у EUR и USD су добијени прерачуном КМ у EUR и USD, коришћењем курсева у референтном периоду за поменуте валуте.

Покривеност увоза извозом, као и структура извоза и увоза приказују се у процентима. Промјене у обиму робне размјене приказане су индексом.

5. Референтни период

Референтни период је претходни мјесец.

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Статистичко истраживање трговина робом са иностранством у Републици Српској, за 2021. годину, спроводи се на темељу Статистичког програма Републике Српске за период 2018-2021, који је заснован на Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

6.2. Размјена података

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Подаци који се прикупљају за потребе статистичког истраживања трговина робом са иностранством у Републици Српској подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе. Закон о статистици Републике Српске дефинише правне оквире заштите и повјерљивости података. Тако, члан 17. тачка 3 налаже: „Повјерљиви подаци који се прикупљају у статистичке сврхе, не смију се користити у друге сврхе.“ У дијелу VIII ПОВЈЕРЉИВОСТ ПОДАТАКА И ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА, Закона о статистици Републике Српске, регулисана је ова област.

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Документ Републичког завода за статистику „Правилник о повјерљивим подацима“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

План објављивања података о робној размјени објављен је у Календару публикација Републичког завода за статистику. Мјесечна саопштења са претходним подацима објављују се 22 дана након завршетка референтног мјесеца.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Законом о статистици Републике Српске у одредбама члана 17. став 2. одређено је да статистика Републике Српске има за циљ да што објективније прикаже стварно стање, да се дистрибуција података изврши на неутралан и непристрасан начин, као и да се поштује право грађана на приступ јавним информацијама.

9. Учесталост дисеминације

Статистика робне размјене Републике Српске са иностранством се дисеминира у мјесечној периодици.

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Мјесечно саопштење спољне трговине - сваког мјесеца објављују се претходни подаци у три различита саопштења: у конвертибилним маркама (KM), еврима (EUR) и америчким доларима (USD).

Годишње саопштење спољне трговине – једном годишње објављују се коначни подаци за претходну годину у три различита саопштења: у конвертибилним маркама (KM), еврима (EUR) и америчким доларима (USD).
<http://www.rzs.rs.ba/front/category/30/169/?&add=None>

10.2. Публикације

Мјесечни статистички преглед – у којој су приказани претходни подаци који се односе на претходни мјесец.
https://www.rzs.rs.ba/front/category/369/?left_mi=318&add=318

Годишњи билтен спољне трговине - садржи детаљнији преглед података о трговина робом Републике Српске са иностранством и односи се на петогодишњи период.

<http://www.rzs.rs.ba/front/category/30/170/?&add=None>

Статистички годишњак - у којем се налазе основне методолошке назнаке и релевантне детаљније серија података.

http://www.rzs.rs.ba/front/category/8/?left_mi=287&add=287

Ово је Република Српска - у овој публикацији дају се само основни подаци за претходну годину, као и скраћени коментар.

http://www.rzs.rs.ba/front/category/308/?left_mi=288&add=288

10.3. Онлајн база података

[База података](#), односно изабране табеле спољне трговине, доступне су он-лине на сајту Републичког завода за статистику.

10.4. Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем конференције за медије, посебног саопштења за медије као и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

На веб страници, доступан је методолошки документ за статистичко истраживање трговина робом са иностранством у Републици Српској -

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/spoljna_trovina/MetodologijaSpoljnaTrgovina_v.2.pdf

На веб страници објављен је и опис коришћених статистичких концепата и дефиниција -

http://www.rzs.rs.ba/terms/defs/30/?add=111&left_mi=275

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на интернет страници Републичког завода за статистику:

http://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристраности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Кључни корисници су:

- јавни сектор (државна и локална управа);
- пословни субјекти (привредне коморе, предузећа);
- наука, истраживање и образовање (образовне установе, институти);
- општа јавност (физичка лица);
- медији (штампани медији, радијске и телевизијске куће);
- страни корисници (амбасаде страних држава).

12.2. Задовољство корисника

Захтјеви корисника у погледу формата података су задовољени на начин да се уз pdf формат, на веб страници Завода, може пронаћи и excel табела ради лакшег управљања подацима и њихове анализе. Како би се олакшала интерпретација података свако мјесечно саопштење, поред табела са подацима, садржи кратак коментар и методолошка упутства на српском и на енглеском језику. Такође, Мјесечни билтен, Тематски билтен, Статистички Годишњак и „Ово је Република Српска“, садрже и енглеску варијанту.

Резултати посљедње Анкете о задовољству корисника доступни су на веб-сајту Завода, на линку http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306

12.3. Комплетност података

Истраживање трговине робом Републике Српске са иностранством је дизајнирано на међународно упоредивим методолошким основама, које су дефинисане регулативама Европске комисије и Савјета Европе. Кроз истраживање се израчунавају кључни индикатори, које се захтјевају према међународним стандардима тако да је стопа 100%.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорацка грешка

Статистичко истраживање трговина робом Републике Српске са иностранством не ради се на бази узорка.

13.3. Неузорацка грешка

Не врше се оцјене грешака обухвата за ову статистику. Не располаже се информацијама потребним за рачунање стопе неодговора јединице и стопе неодговора варијабле.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Правовременост прве објаве резултата истраживања је одређена као разлика између датума прве објаве и краја референтног раздобља. У случају овог истраживања ради се о 22 дана разлике између завршетка референтног мјесеца и објављивања претходних резултата. Након 217 дана објављују се коначни резултати, у виду годишњег саопштења.

14.2. Тачност објављивања

Није било одступања између најављеног датума у годишњем календару публикација и стварног датума објаве.

Вриједности индикатора за свих 12 мјесеци износи $T+0$ дана.

Стопа тачности објаве саопштења износи 100%

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

С обзиром да статистика трговине робом Републике Српске са иностранством у складу са међународним препорукама узима се као међународно призната мјера робног кретања и упоредива је са подацима осталих чланица Европског статистичког система.

15.2. Временска упоредивост

Подаци о кретањима робне размјене Републике Српске са иностранством прикупљају се и објављују од 2003. године.

15.3. Усклађеност између домена

Нема релевантног истраживања које проводи друга организација.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су конзистентни унутар истог сета података

16. Трошкови и оптерећеност

Не располаже се подацима о трошковима и оптерећености извјештајних јединица јер је УИНО задужена за прикупљање података.

Не предузимају се никакве мјере смањења трошкова с обзиром да се користи административни подаци.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, а корисници се обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Не постоји веће одступање првих и коначних резултата.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Јединствена царинска исправа која садржи податке који су важни за сам поступак царињења, али и податке за потребе статистике као и других корисника. Јединствена царинска исправа је документ коју декларант (пословни субјекат или друга овлашћена особа, нпр. шпедитер) подноси царинарници приликом царињена робе.

За прикупљање и контролу исправности ЈЦИ одговорна је Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине – Одјељење за царине.

18.2. Учесталост прикупљања података

Агенција за статистику БиХ (БХАС) на у мјесечној динамици прикупља податке од стране Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине и просљеђује базе података (10. у мјесецу за претходни мјесец) Републичком заводу за статистику Републике Српске који врши обраду и публиковање података

18.3. Прикупљање података

Подаци се преузимају електронским путем, у виду базе података.

18.4. Валидација података

Управа за индиректно опорезивање и Агенција за статистику БиХ врше контроле валидности и вјеродостојности података. Контрола вјеродостојности података подразумијева провјере тачности података и процјене свих могућих грешака које су везане с подацима. Резидуалне грешке се могу открити ако тражимо неконзистентне варијабле. Јединствена царинска исправа је, на примјер, интерно неконзистентна када се пореде различите варијабле, или није конзистентна с оним подацима који су достављени у претходним мјесецима.

18.5. Компилација података

Не обављају се поступци на подацима који служе за извођење нових информација у складу са датим сетом правила.

18.6. Прилагођавање

Не користе се статистички поступци за подешавање серија података (методе десезонирања).

19. Коментар